

[Thor kil Kristensen.]

løn. Den højtærede minister kom ind på årsagerne til, at detailpristallet i de sidste år ikke havde fulgt engrospristallets nedgang. Der er ikke for mig tvivl om, at en væsentlig årsag hertil var, at medens engrospriserne faldt, blev lønningerne ved at stige, og der er en masse arbejdsløn på varenes vej fra engrospristallet til færdigvarepristallet, hvor det er de færdige varer i butikken, det drejer sig om. Jeg beder altså om, at hele dette store spørgsmål i hvert fald i nogen grad inddrages i udvalgets overvejelser; vi kan ikke forsvare at gøre det hele færdigt, før vi også har tænkt lidt over denne side af sagen, selvom jeg meget vel er klar over at den er delikat.

Jeg vender mig så til selve lovforslaget, og her må jeg straks sige, at jeg kan naturligvis ikke overkomme at omtale alle de enkeltheder, der i og for sig har interesse; det tillader tiden ikke. Hvis vi i denne debat ikke skal miste overblikket ved at køre frem med alle detaljer, må vi jo i nogen grad male med bred pensel, men jeg må naturligvis forbeholde mig ret til i udvalget at komme tilbage til enkeltheder, som jeg ikke kan omtale her.

Jeg vil samle mine bemærkninger om tre hovedområder. Det første skal være det, jeg vil kalde lovens hovedprincip, således som dette er udtrykt i §§ 12 og 13, der jo stort set svarer til den nuværende lovs §§ 8 og 9. De bygger på det princip, som vi vel stort set er enige om — jeg forstår altså nu bortset fra retsforbundet, men vi andre mere liberale, om jeg så må sige, er jo stort set enige om det princip — at aftaler i og for sig skal være tilladt, men at der, hvis de fører til eller kan antages at føre til urimelige forhold, urimelige priser og urimelige indgreb i erhvervsfriheden, skal gribes ind, først ved forhandling, og hvis det ikke nytter noget, så eventuelt ved pålæg. Dette princip er vi naturligvis tilhængere af, som vi hele tiden har været det.

Det forekommer mig, at den nærmere formulering i §§ 12 og 13 på enkelte punkter trænger til en vis afklaring, og formentlig går man også i enkelte tilfælde videre, end det er nødvendigt og derfor ønskeligt. Jeg beder om tilladelse til at nævne § 12, stk. 1, hvor der blandt de forhold, som man skal tage op til overvejelse, nævnes „forringede

varekvaliteter eller anden forringelse“. Man spørger jo uvilkårligt: forringet i forhold til hvad? Der må jo være et eller andet udgangspunkt. Hvornår er en varekvalitet forringet i denne bestemmelses betydning?

En meget vidtgående bestemmelse forekommer det mig der findes i § 13, stk. 3, hvorefter det i særlige tilfælde kan pålægges en virksomhed at sælge til nærmere angivne købere på virksomhedens sædvanligt gældende vilkår. Som det her er formuleret, er der tale om et ret vidtgående indgreb i den almindelige grundsætning om, at jeg formentlig må købe, hvor jeg vil, og sælge, hvor jeg vil. Jeg er godt klar over, at der kan være tilfælde, hvor dette kan blive et meget brændende spørgsmål. Jeg har grund til at tro, at man allerede i dag i ekstraordinære tilfælde med den bestående lovgivning og almindelige retsgrundsætninger i hånden har visse muligheder for at gribe ind ad domstolens vej, men det vil jeg gerne have undersøgt nærmere.

Jeg beder altså om, at den nærmere formulering af §§ 12 og 13 må blive overvejet i udvalget, og jeg skal derfor ikke gå nøjere ind på dem her i dag. Jeg skulle dog måske tilføje, at § 13, stk. 2, som jo indeholder en mulighed for som et led i de pålæg, der gives, at fastsætte højere priser, jo naturligvis åbner mulighed for en slags permanent opretholdelse af maksimalpriser, og jeg må i hvert fald gå ud fra, at hvis noget i den retning skal stå der, må det være underforstået og eventuelt tydeligere udtalt, at dette skal være et led i de specifikke pålæg, der kommer på tale i tilfælde, hvor urimelige forhold er konstateret. Denne side af sagen vil vi gerne se nærmere på.

Jeg vil dernæst især hæfte mig ved et andet hovedområde af lovforslaget, det jeg vil kalde forbudsområdet, som omtales i §§ 10 og 11, og som også den ærede socialdemokratiske ordfører var udførligt inde på. Den ærede ordfører formulerede, syntes det mig, i nogen grad sit spørgsmål således — det var jo særlig bruttopriserne, det ærede medlem beskæftigede sig med — om dette system var godt eller dårligt, og kom jo nærmest til det resultat, at det var dårligt. Jeg mener, det er mere indviklet. Jeg har naturligvis bemærket mig det citat af Madsen-Mygdal, som både den højtærede